

I n s t y t u t P a m i ę c i N a r o d o w e j
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”

Nie ma wolności bez pamięci

Księga jubileuszowa

dedykowana

Profesorowi

Ryszardowi Terleckiemu

pod redakcją

Włodzimierza Bernackiego, Zbigniewa Nawrockiego
Wita Pasierbka, Zbigniewa K. Wójcika

Wydawnictwo WAM

Kraków 2009

Spis treści

List Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego	9
List Abpa Kazimierza Nycza	11
List Abpa Ignacego Tokarczuka	13
List Bpa Jana Niemca	15
List dra hab. Janusza Kurtyki	17
List prof. Ryszarda Legutki	18
List Bogusława Sonika	19
<i>Tabula Gratulatoria</i>	21
Jarosław Szarek	
<i>Historia bez końca – wciąż, jeszcze wiele przed nami</i>	23
<i>Bibliografia prac prof. Ryszarda Terleckiego</i>	29

Część I Historia „dawna”

Bogdan Szlachta	
<i>„Hellenistyczna koncepcja” cesarza Konstancjusza II (wprowadzenie do jednej z faz sporu o relację między dwoma rodzajami zwierzchnictw)</i>	43
Włodzimierz Bernacki	
<i>Stanisława Szczuki i Jana Stanisława Jabtonowskiego program naprawy Rzeczypospolitej</i>	85
Jerzy Bednarek	
<i>Daniel O’Connell na łamach prasy Wielkiej Emigracji (1832–1847). Z dziejów wyobrażeń Polaków o sprawie irlandzkiej w pierwszej połowie XIX wieku</i>	105

Tomasz Gąsowski	
<i>W kręgu krakowskich Słowianofilów</i>	129
Joanna Wieliczka-Szarkowa	
<i>Argument historyczny w propagandzie Naczelnego Komitetu Narodowego 1914-1918</i>	149
Zbigniew K. Wójcik	
<i>Od średniowiecznego „officium consulare” do reprezentacji miejskiej i powiatowej w Rzeszowie wybranych w 1867 roku (szkic historyczno-prawny)</i>	171
Włodzimierz Suleja	
<i>Nieznanym fragment diariusza Kazimierza Świtalskiego z grudnia 1929 roku</i>	209

Część II Historia „bliska”

Marek Gałęzowski	
<i>Pułkownik „Żegota”. Życie płk. dypl. Tadeusza Münnicha (1893-1959)</i>	219
Krzysztof Kaczmarski	
<i>W opozycji do rządu gen. Władysława Sikorskiego – historia pisma „Walka” (1941-1943)</i>	243
Tadeusz Paweł Rutkowski	
<i>Kontakty Stanisława Kota z krajem (1947-1963) w działaniach operacyjnych UB/SB PRL</i>	273
Tomasz Balbus	
<i>„Jeden z najlepszych zastępców operacyjnych szefów Wojewódzkich Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego” Płk Eliaż Koton (1915-1979)</i>	293
Zbigniew Nawrocki	
<i>Żołnierze Wolnej Polski 1950-1952</i>	317
Krzysztof Szwagrzyk	
<i>Ośrodek Pracy Więźniów w Jelczu 1952-1955</i>	345
Jan Żaryn	
<i>Jak nie doszło do ekstradycji „Bohuna” – dowódcy Brygady Świętokrzyskiej</i>	355
Władysław Bułhak	
<i>Z szafy pancernej oficera Wydziału XIV Departamentu I MSW PRL</i>	365
Jerzy Eisler	
<i>Obraz oficerów Milicji Obywatelskiej w polskich filmach sensacyjnych z lat sześćdziesiątych</i>	383
Antoni Kura	
<i>Kościół wobec pracy ludzkiej na roli a państwo komunistyczne</i>	399
Małgorzata Ptasieńska-Wójcik	
<i>Jerzego Giedroycia ofensywa wolnym słowem. Wiedeń 1959</i>	413

Filip Musiał	
<i>Wydział IV SB w Krakowie w latach 1975–1978</i>	419
Jarosław Szarek	
<i>Służba Bezpieczeństwa wobec robotniczych protestów w Krakowie w 1980 roku</i>	457
Henryk Głębocki	
<i>„Ojcowie i dzieci” „Solidarności”. Ostatnie pokolenie młodzieży studenckiej w PRL jako czynnik polityczny w epoce „wielkiej transformacji” systemu komunistycznego 1988–1989</i>	469
Łukasz Kamiński	
<i>Siwec, Palach, Kalanta – zrozumieć niepojęte</i>	491
Andrzej Nowak	
<i>Niezaplanowane skutki odgórznej rewolucji, czyli koniec komunizmu</i>	503

Część III

Historia a trudne sąsiedztwo

Janusz Cisek	
<i>Włodzimierz Bączkowski o potrzebie polsko-ukraińskiego zbliżenia</i>	519
Józef Wołczański	
<i>Interwencja wiernych parafii greckokatolickiej Hoczew w Nuncjaturze Apostolskiej w Warszawie w 1934 roku</i>	541
Antoni Dudek	
<i>ZSRR wobec powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego</i>	551
Jan Draus	
<i>Kształtowanie się stosunków polsko-ukraińskich w latach 1991–2008 (zarys problematyki)</i>	569
Krzysztof Szczerski	
<i>Powrót geopolityki</i>	593

Część IV

Historia i teoria wychowania

Wit Pasierbek	
<i>Jezus z Nazaretu: dialogiczna relacja wychowawcza Mistrz – uczeń</i>	605
Zbigniew Marek	
<i>Sumienie wyrazem dojrzałości człowieka</i>	629
Stanisław Gałkowski	
<i>Relatywizm, postmodernizm i wychowanie</i>	637
Rafał Leśkiewicz	
<i>Wychowanie religijne chłopstwa warmińskiego w epoce nowożytnej</i>	657

Leszek Zasztowt	
<i>Dobroczynność oficjalnie inspirowana – honorowi kuratorzy i nadzorcy szkół w zachodnich guberniach Cesarstwa Rosyjskiego w XIX w.</i>	679
Piotr Franaszek	
<i>Oni NIE współpracowali</i>	695
Krzysztof Kawalec	
<i>Przeszłość negocjowana</i>	723
Barbara Turlejska	
<i>Kreatywne miasta – zarządzanie miastem historycznym</i>	735

Część V Kościół w PRL-u

Jan L. Franczyk	
<i>„Monachus verus” – cysters, który żył w prawdzie. Ojciec Jacek Jan Stożek OCist., opat prezes Kongregacji Polskiej Cystersów i opat mogiński (1930-2001)</i>	741
Ludwik Grzebień	
<i>Refleksje na temat historii jezuitów w Polsce w okresie komunistycznym 1945-1989. (Przegląd bibliograficzny)</i>	761
Jan Szczepaniak	
<i>Akcja dekrucyfikacyjna (wrzesień 1958 r.), w świetle meldunków krakowskiej służby bezpieczeństwa</i>	773
<i>Informacje o autorach</i>	809